

APPROBATAE
CONSTITUTIONES
REGNI TRANSYLVANIAE
ET PARTIUM HUNGARIAE
EIDEM ANNEXARUM,

Ex Articulis ab Anno Millesimo Quingentesimo
Quadragesimo, ad praesentem hucusque Millesimum
Sexcentissimum Quinquagesimum tertium con-
clutis, compilatae;

Ac primum quidem per Dominos Consiliarios revisae, tan-
demq; in Generali Dominorum Regnicolarum, ex edicto
Celsissimi Principis, D. D. GEORGII RAKOCI, Dei
gratia Principis Transylvaniae, Partium regni Hungariae
Dni, & Siculorum Comitis, &c. Dni eorum Clementissi-
mi, in Civitatem Albam Juliam ad diem decimumquin-
cum mensis Januarii Anni praesentis congregatorum,
conventu, publice relectae, intermixtis etiam
Constitutionibus sub eadem
Dieta editis.

V A R A D I N I,

Apud ABRAHAMUM KERTESZ SZENCIENSEM.
CLD IOC LIII.

A167/64

APPROBATARUM CON-
STITUTIONVM REGNI TRAN-
SYLVANIÆ, & PARTIUM HUN-
GARIÆ EIDEM ANNEXARUM

Prima Pars.

TITVLVS PRIMVS.

RELIGIOKRA NEZENDŐ
DOLGOKROL.

1653
ARTICVLVS I.

Igen helyes és követésre méltó cselekedeti volt eleitől fogva ez hazának, hogy a közönfeges jorol akarván *concludálni* Országos Gyűlésekben, mindeneknek előtte az Istennek tiszteletire nézendő dolgokon kezdtek-el elmélkedéseket. Most-is azért ilendőnek itiltetett, hogy minden egyéb világi dolgoknak igazgatási előtt azon Isteni tisztelettről való végezések *præmittáltassanak*.

ARTICVLVS II.

A Négy *recepta Religiok* az Országnek ezen meg-edgyezet közönfeges végezései szerint, ennekutánna-is *in perpetuum pro receptis* tartassanak, boldog emlékezetű eleinknek ditsiretes példájok szerint, holott az hazának közönfeges meg-maradála-is azt kívánnyá, hasonloképpen az Ország *Constitutioi*, és néhány rendben lótt *uniok*-is. Ezen négy *recepta*, ugymint *Euangelica Reformata*, (*vulgo Calviniana*) *Lutherana sive Augustana*, *Remano-Catholica*, *Unitaria*, *vel Antitrinitaria* religioknak szabados *exercitiümok*, *in locis juxta Constitutiones regni solitis*, ez *van*-is megengettéssék

Ex Art.
An. 1588.
1595
1600
1630.
1620
1564
1572.
1584
1588.
1607.

ges számu emberekkel *certificálván* a' vádoltatott személyeket is, akár Egyházi, s' akár külső rendek legyenek, és a' dolgot szorgalmatolon *examinallyák*-meg, s' ha *comperiáltatik* igaznak lenni a' meg-irt tilalmas dolgokból lótt vádoltatások, elsőben meg-intetteffenek szorgalmatolon, és ha mindgyárt *desistálnak*, s' magokat az intéfnek engedelmeien *submitallyák*, meg ne bánassanak; ha pedig ugyan *contumaciter* abban *perseveralnak*, annál inkább a'béli *opiniokat* *praxisban* vennék, vagy valamely Ecclesiában *privata auctoritate* a' közónféges meg-edgyezés kívül *introducálnák*, *citati per Directorem*, ha *Secularis* emberek léfznek, *immediatè*, ha Egyházi rendek, *degradáltassanak* elsőben, és azok is a' szerint *citáltatván*, mind két rendbéliek, *comperta rei veritate*, *legitimoq; juris processu in talibus observari solito*, *in notam perpetuae infidelitatis incurrallyanak*, *id est, amissionem omnium bonorum ipsos solos precisè concernentium, caput tamen redemptibiliter*. Ha kik pedig efféle dologért *convincaltatot* embereknek párt tartói találkoznának tudva, *rei veritate comperta* ezen mód és *processus* szerint *convincaltatván* hasonlo *pœnaban* *incurrallyanak*, *interim* a' *convictusok* *perseveralván* azon vétekbén, *binaria gratia* életeknek is ne adassék. Ide nem értvén az Oláh vagy Görögök *sectáján* lévőket, kik *pro tempore* szenvettetnek, usq; *beneplacitum Principum & Regnicolarum*.

1573.

ARTICULUS IV.

A' *Judaismus*, a' mint régi idóktól fogva, nem hogy a' négy *recepta* religiok közzé számláltatott volna, de sőt *publicis regni constitutionibus sub animadversione ac severâ pœnâ interdáltatott*, s' annak idejében a' kik vakmeróképpen azon tévelygésben találtattanak, a' *constitutiok* szerint meg is büntettettek, ez után is *in perpetuum* mint azoknak büntetések, úgy a' következendőknek is *vigore eorundem Articulorum*, *ac etiam presentium* végeztetik, *sub eadem pœna processuq; in Articulis expresso*, melyről bőveb irás találtatik annak *seriesében*.

ARTICULUS V.

A' *Jesuita* szerzetbélieken kívül, egyéb rendbéli Papokat vagy Barátokat, Magyar nemzetből állókat, avagy ha más nemzetből állók lennének is, a' Fejedelmek hirével és nem titkon jóvén-bé, a' Fejedelmek hűségére, és ország javára, szabadságára, az ó Egyházi rendekben szokot *juramentumok*nak *formájok* szerint köteleseket tarchassanak, magoknak a' haza fiait edgyet edgyet

Edictum LXXIX.

A' Tisztektől meg-fogatot latrokat *detentiora* bé-venni, és meg-tartani, el sem bocsátani, azoknak akarattyaok nélkül, tartozzanak, *sub poena, in Articulis generalibus expressa*, mind Szász s' mind egyéb Városok.

Edictum LXXX.

V izaknát Szeleste Székből, a' régi *usus* szerint tartozzanak se- *Ex Art. An. 1637.*
gíteni munkások adásával, és nem a' több *Regius fundus*rol.

Edictum LXXXI.

A' Postálkodásnak állapotya, mind a' Nemességnek, mind pedig a' Szegínységnek könnyebségéjért, hogy egy bizonyos karban állattassék, végeztetet.

S I D O K R O L.

Edictum LXXXII.

A' Sidoknak ez Országban valo szabados kereskedések, és az egy Fejérvárat lakhatások-is Sellérül meg-engettetet: csak hogy a' Városok *privilegium*inak, sem pedig egyéb rendeknek ne *prajudicall*yanak.

S Z O L G A K A L L A -
P O T T Y A R O L.

Edictum LXXXIII.

A' Szolgáknak csalárdsága, és erköltstelensége miat sokak szoktak meg-károsodni, és egyébiránt-is *injuri*altatni. Hogy azért a' jámborul szolgált embereknek állapottyok meg-ismértelsék a' gonosz személyektől, végeztetet, hogy a' mely szolga az ő szegódségének idejét jámborul el-töltötte, el-bocsuzván Urától, *testimonialist* vegyen abbéli igazságárol, az Ura-is adni tartozzék, ha valami egyéb igazításra valo akadállya a' dologban nincsen. Ha pediglen Ura igaz ok nélkül *denegálná* azt tőle, azon Vármegyebéli, Székbéli Tiszt vagy Nemes ember által, Városokon pedig Polgár ember által *requiráltassa* Urát, és ha ugy-is nem akarná, azok tartozzanak adni